

A decorative graphic featuring two unrolled scrolls on either side of a central ornate frame. The frame contains the title text.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, סוסרים וחידושים משיעורי
האדמו"ר רבי אשיז'ו פינמו שליט"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of a central scroll-like element with symmetrical flourishes on either side, framing the text.

פרשת יהו

פרשת יתרו

**"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדֵּין חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי
הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"**

מעלת אדם הלומד את התורה ומלמדה
לאחרים

"אדם לעמל יולד" (איוב ג, ז) ודרשו רבותינו הקדושים לעמ"ל ר"ת לילמוד על מינת לילמוד דכח גדול יש בתורה אשר לומד האדם ומלמדה לאחרים. ואומרת המשנה (אבות ב, ח) **רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי קָבַל מִהֲלֵל וּמִשְׁמַאי, הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבָּה אֶל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ, פִּי לְכָךְ נִצְרָתָה.** ודרשו רבותינו הקדושים שעיקר יצירתו של אדם הוא כדי שילמד מתורתו לאחרים.

וידועים דברי הגמרא (סוכה מט:): מאי דכתיב **"פִּיהָ פִּתְחָהּ בְּחִכְמָהּ וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ"** וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד?

אלא תורה לשמה זו היא תורה של חסד, שלא לשמה זו היא תורה שאינה של חסד. איכא דאמרי תורה ללמדה זו היא תורה של חסד, שלא ללמדה זו היא תורה שאינה של חסד.

וידע האדם מעלת זיכוי הרבים והמשך הלימוד אשר למד לאחרים, הנה מצאנו בספר במדבר (במדבר י, כט) "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לַחֲבֵב בֶּן רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי הִתֵּן מֹשֶׁה נִסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמִּקְוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֲתָנוּ לָכֶם לָכֶה אֲתָנוּ וְהִטְבַּנו לָךְ כִּי ה' דָּבַר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֶיךָ כִּי אִם אֶל אֶרְצִי וְאֶל מוֹלְדֹתַי אֵלֶיךָ. וַיֹּאמֶר אֵל נָא תַעֲזֹב אֲתָנוּ כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ חֲנַתְנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינָיִם. וְהָיָה כִּי תֵלֶךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יִיטִיב ה' עִמָּנוּ וְהִטְבַּנו לָךְ" ע"כ.

וקשה, מדוע משה רבנו כל כך הפציר וביקש מיתרו ללכת עימם לארץ ישראל, הרי לכל דבר יש משמעות גדולה לשעתו ולדורות הבאים, ואם כן חובה עלינו להבין ולהשכיל מה סיבת בקשת והפצרת משה מיתרו לבוא עם עם ישראל לארץ ישראל?

אלא אפשר לבאר ולומר, מובא ברבנו החתם סופר (ח"א, דף י"ז) שמקשה על פי הדברים המובאים בנביא (ישעיה ב' א) "הִדְבַּר אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיהוּ בֶן אֲמוּץ עַל יְהוּדָה וְיְרוּשָׁלַיִם. וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְּבְעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהָלַכְוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לֹכֵוּ וְנִעְלָה אֶל הַר ה' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיֵרֵט מִדְּרָכָיו וְנִלְכְּתָה בְּאַרְחֻזָּתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִיְרוּשָׁלַיִם" על פי דברים אלו מבאר רבנו וצוק"ל שמשנה רבנו חשב שיזכה להיכנס לארץ ישראל ואם היה נכנס היה התיקון השלם, ובלע המוות לכצח ולא הייתה מיתה יותר בעולם, ותחיית המתים הייתה.

ואז כל הגרים יהיו התלמידים אשר להם ילמדו את תורת ה', כי עם ישראל יהיו בשעת הגאולה השלימה ברום המעלה ותמלא בארץ דעה את ה', לכן משה רבנו עמד בבקשה חזקה בפני יתרו שילך עימם לארץ ישראל, בכדי שיהא ראש הגרים וראש התלמידים לקבל תורה מעם ישראל, אחרי התיקון השלם שמשנה רבנו חשב שיהיה עם כניסתו לארץ ישראל, שאז הגרים

יהיו התלמידים אשר ילמדו את דבר ה' מעם ישראל.

ועל פי דברים קדושים אלו יובן, הנה רבותינו הקדושים ביארו דהלשון של ברכת התורה היא "נותן התורה" והקשו מדוע נותן התורה ולא נתן התורה? אלא תורתנו הקדושה היא נצחית ובכל רגע ורגע מחוייבים אנו ללמוד וללמד אותה ולכן נאמר בלשון נותן התורה.

אך עלינו לחזק יסוד גדול בכל ההבנה והדבקות בתורה, דהנה לכל יהודי יש מקור אשר ממנו שורש נשמתו יונקת ושואבת את התורה הקדושה וכל יהודי חייב להידבק ברבו, ולכן מדורי דורות הקפידו עשה לך רב (אבות א.ו) וסביב גדולי עם ישראל התקבצו קהילות קהילות והתיישרו לצידם, לשתות בצמא את שהושפע לגדולי ישראל וכל דור היה בו דור דור ודורשיו. הדור שהם התלמידים ינקו את כוחם מדורשיהם, שהם הרבנים. וכאשר יהודי מקיים את דברי רבותינו ועושה לו רב, צריך האדם להסתלק מן הספק ולקדש את עשה לך רב בתורתו, בהנהגתו ובמנהגיו. ועצת היצר הרע לבוא חדשים לבקרים, להיכנס כשועלים

קטנים מחבלים כרמים בכדי להטעות ולשבש
הדרך של דור דור ודורשיו ושל עשה לך רב.
ולכן עלינו להקפיד ולחיות מרוכזים בדרך
אשר בה ישכון אור בלי אומר ובלי דברים, וכך
הקיום של תורתנו הקדושה ממשיך וימשיך,
ממשה קיבל תורה בסיני ומסרה ליהושע, וכך
מדור לדור רבה אמונתך עד ביאת משיח צדקנו
וכל הפורץ גדר ישכנו נחש.

**"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהְיוּ מֵדִיַן חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַפּוֹ כִּי
הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"**

האדם צריך לראות את זמן הכשלון חסן
ההצלחה כאחד כי מהכשלון מתחילה
הבניה של האדם

התורה הקדושה בפרשת השבוע אומרת
"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהְיוּ מֵדִיַן חֹתֵן מֹשֶׁה" אומר רש"י
במקום מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף
ומלחמת עמלק יתרו שמע את קריעת ים סוף

ומלחמת עמלק ובא. אחרי כן התורה הקדושה מספרת על הפגישה של משה רבנו ויתרו, משה רבנו עומד ומספר ליתרו את כל מה שקרה לבני ישראל ביציאת מצרים על אודות ישראל, כל מה שקרה איתם בדרך ואז "וַיַּחַד יְתֵרוֹ יֵתְרוֹ חֵרֵד חֲרָדָה גְדוּלָה.

צריך להקשות ולומר מה היה עוד למשה רבנו להוסיף ולומר, הרי התורה הקדושה אומרת וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ שִׁשְׁמַע כְּבֹר עַל יַם סוּף וּמִלְחַמַת עֲמֻלֶק, אז בשביל מה משה היה צריך עוד לספר סיפורים על בני ישראל ואז יתרו נחרד חרדה גדולה. מה החרדה שנחרד יתרו? ומה משה היה צריך להוסיף לו עוד סיפורים הרי כל העולם שמע על קריעת ים סוף, כל העולם שמע על מלחמת עמלק. מה עוד היה צריך משה להוסיף לו ומה גרם ליתרו לחרדה גדולה? הרי יתרו לפני שהיה כהן מדיין היה אחד מהיועצים של פרעה וידע מה קורה במצרים, אם כך מה היה צריך עוד משה רבנו לספר?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, אנחנו בחיים רגילים אדם שיש לו הצלחה הוא שמח

והוא רואה את ההצלחה בתור דבר אחד ואם יש לו כישלון הוא רואה את הכישלון בתור דבר שני, אנשים לא מערבים את ההצלחה והכישלון ביחד. אם יש לאדם זמן טוב הוא רואה את הזמן הטוב לבד, ואם יש לו זמן קשה הוא רואה את הקשה לבד, אנשים לא מערבים את הזמן הטוב ואת הזמן הקשה ביחד אלא כשני דברים נפרדים.

אבל בראיה של התורה הקדושה זה לא כך, אדם שרוצה לראות את החיים בדרך ה' הוא צריך לראות את החיים בתור דבר אחד, שההצלחה והכישלון הם דבר אחד. מתי שיש לאדם זמן שנראה ככישלון, זה לא כישלון אלא זה חלק מההצלחה, ירידה לצורך עליה.

בזמן שבני ישראל היו במצרים, מי שהיה מסתכל על מה שקרה במצרים היה רואה את זה בתור תקופה קשה שעם ישראל עוברים, מצרים משעבדים אותם, מצרים עושים להם דברים קשים ומענים אותם, היה אומר שזה זמן קשה שהם עברו. אחרי כן עברו זמן טוב שיצאו ממצרים ונגאלו ונושעו, זו ראייה של אדם לא

ירא שמיים שרואה את זה כשני זמנים, אבל ראייה של אדם ירא שמיים הוא רואה את זה כזמן אחד.

יתרו שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק הוא שמע את זה כסיפור אחד ואת מה שהיה לבני ישראל במצרים הוא ראה כסיפור שני, הוא ראה את ההצלחה של בני ישראל עם כל מה שקרה כשיצאו ממצרים כסיפור אחד, ואת מה שעברו בני ישראל במצרים הוא ראה כזמן קשה שעבר על בני ישראל, אבל משה רבנו בא ומסדר את הראייה של יתרו לפני שיתרו נהיה חלק מעם ישראל ונהיה חשוב שפרשה נקראת על שמו, נהיה אדם חשוב שנותן עצה למשה רבנו לשים שופטים בעם ישראל, עומד משה רבנו ומלמד את יתרו יסוד גדול בחיים, לראות את הזמנים של ההצלחה והזמנים של הכישלון כזמן אחד. חלק מהכישלון, חלק מהזמן הקשה הוא הזמן של הבניה.

אדם מתחיל להיבנות בזמנים הקשים שהוא עובר, מתי שיש זמנים קשים זה חלק מהצמיחה של האדם. וכמו שהזוהר הקדוש אומר כל פרי

שזורעים אותו באדמה, הוא לא מתחיל לצמוח עד שהוא מרקיב, אחרי שהוא מרקיב אז הוא מתחיל לצמוח. בחיים לא מתחילה לאדם הישועה עד שהאדם עובר זמן קשה, ואז מגיע לו הזמן הטוב. לפני שיש אור יש חושך, לפני שיש זמנים טובים צריך לעבור זמנים קשים.

יתרו היה רואה את הזמן של שעבוד מצרים בתור זמן אחד ואת הזמן של יציאת מצרים בתור זמן שני, עומד משה רבנו וקושר את שני הזמנים ומסביר לו מתי שהיינו במצרים והיו זמנים קשים, פרעה שיעבד את בני ישראל בפרך והרג את הילדים זה היה חלק מהישועה ומהצלחה, זה היה חלק מהבנייה להמשך לזמן של הגאולה ולזמן הגדול והטוב. לכן "וַיַּחַד יְתֵרוֹ לִיתְרוֹ הַיִּיטָה חֲרֻדָּה גְדוּלָּה כִּי לֹא הָבִין אֶת זֶה, לִקַּח לוֹ זְמַן עַד שִׁמְשָׁה הַסְּבִיר לוֹ לְהָבִין שֶׁהִכְשִׁילוֹן וְהַהֲצִלָּה זֶה דָּבָר אֶחָד.

לכן אדם צריך לדעת יסוד גדול, את הזמנים הקשים בחיים הוא צריך לראות בתור התחלה של הזמנים הטובים. מתי שיש לאדם זמנים טובים הוא צריך לזכור שהזמנים הטובים

האלה התחילו בזמן הקשה שבו הוא למד והשכיל, בזמן הקשה שבו הוא התחזק שמה התחילה הישועה וההצלחה שלו.

"יִיאָמַר אֵל מֹשֶׁה אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלַיךְ"

**אדם צריך לדעת שלא להשתמש בכוח
התורה והמצוות לצרכים בטלים**

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע שיתרו בא למדבר לכיוון בני ישראל, יתרו שולח ואומר למשה רבנו "אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלַיךְ" נשאלת השאלה מדוע שולח יתרו למשה רבנו "אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלַיךְ" הרי כולם יודעים שיתרו הוא חותן של משה, משה רבנו יודע טוב מאוד מי חמיו ומי חותנו שהוא יתרו, אם כן מה יתרו בא לחדש לנו בזה וללמד אותנו בזה?

אלא צריך ללמוד פה יסוד גדול, הריבה פעמים אדם רוצה להשיג דבר והוא רוצה שיעשו לו הנחה, הולך האדם ומבקש את ההנחה בכוח התורה שיש בו ובכוח המעשים

שיש בו. וכמו שמובא בחובת הלבבות (שער יחוד המעשה, פרק ה) שהיה חסיד שרצה לקנות איזה חפץ ובא לחנות, בעל החנות ראה אותו ואמר לו אתה הצדיק הגדול בגלל שאתה רב גדול אתן לך בחינם. יצא אותו מהחנות ואמר אני לא רוצה לקנות, באתי לקנות את זה בכסף ולא באתי לקנות בתורה ובמצוות ובכבוד שלי.

אדם שהוא צדיק אמיתי אסור לו לקנות דבר בכוח של התורה, המצוות והמעשים הטובים שלו. כך גם יתרו שהיה איש גדול וחשוב, יתרו ידע שאם הוא בא לבני ישראל בכוח המעמד שלו כולם יכבדו אותו, לכן אמר אני הִתְנַף יְתָרוֹ אֲנִי בֵּא בְכַבּוֹד הַזֶּה שֶׁאֲנִי חֹמֶךְ, בֹּזֵה תְּכַבְּדוּ אֹתִי. אל תכבדו אותי בכוח שאני רוצה להתקרב לעם ישראל, את המצוות והמעשים הטובים אל תערבבו עם זה שאני בא אליכם, אני לא רוצה ליהנות מכבוד התורה בכלום.

וזה יסוד גדול שאדם צריך לדעת, הרבה פעמים אדם מנסה להוציא הנחה מחבירו או מנסה לעשות דבר והוא משתמש בכוח התורה ובכוח המעשים הטובים להוריד את המחיר,

אך זו לא הדרך. לעולם אל תשלם על חפץ בכוח התורה או בכוח המצוות שלך, תעשה את זה בכוח אחר, בכוח המסחר או בכוח הכסף, ואת התורה והקדושה תשאיר לזמן אחר ולמקום אחר, ואל תפסיד את המעלה של התורה והמצוות בשביל דברים בטלים.

**”עֲתָה יִדְעָתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים כִּי
בְדָבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם”**

האדם מקבל את היסורים כפי החטאים
שחטא

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע יתרו אומר
”עֲתָה יִדְעָתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים כִּי בְדָבָר
אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם” רש"י במקום אומר במים
המצרים רצו לאבד את עם ישראל, להשליך
ליאור את כל הבנים שיולדו והם נענשו
שטבעו בים סוף.

אם כך אפשר לבאר בדברים של יתרו ולומר יסוד גדול, הרבה פעמים יש לאדם צרות ובעיות בחיים, אדם צריך לדעת מתי שיש לו איזו צרה או בעיה אם הוא רוצה לפתור אותה הוא צריך לפשפש בסוג צרה או הבעיה שיש לו ודרך הצרה או הבעיה הוא יגיע מה העבירה או החטא שהוא חטא. כי כל עוון וכל צרה שיש לאדם יש לה סיבה והיא דומה לעונש שהאדם קיבל. המצרים זרקו את הילדים של בני ישראל במים או הם נענשו לטבוע במים. מתי שיש לאדם איזה עונש או צרה תלך לפשפש במשהו שדומה לצרה שיש לך, ברגע שתמצא משהו שדומה לצרה שלך במה חטאת ותפתור את המשהו הדומה שאתה עושה לא טוב, אז הבעיה תיפתר לך והצרה תיגמר לך.

כל בעיה שיש לאדם אם הוא ילך ויתעמק בתוכה, ויחפש עוון משהו לא טוב דומה לזה, יחזור בתשובה על הדבר הזה ואז הקב"ה יפתור לו את הצרה והבעיה שיש לאדם. וכך אומרים רבותינו הקדושים "ולך ה' חסד פי אתה תשלם לאיש קמעשהו" (תהלים סב, יג) הקב"ה עשה

איתנו חסד שהוא משלם לאיש את העונש כמעשהו כמו החטא שהוא חטא.

לכן ידע האדם יסוד גדול, מי שיש לו יסורים יפשפש במעשיו, בדברים שדומים לצרה שיש לו. אדם שפוגע באנשים פוגעים בו, אדם שגזל אנשים גוזלים אותו, אדם שמצער אנשים מצערים אותו. אם האדם יפשפש במעשיו וישוב בתשובה במה שדומה למה שעשה, הקב"ה ימחל ויסלח לו והבעיה והצרה שיש לו ירדו לו. וזה יסוד גדול בחיים, "כי אָתָּה תְּשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ" שהעונש דומה לעבירה שהאדם עשה.

**"וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה עִלָּה וְזָבָחִים לְאֱלֹהִים
וַיָּבֵא אֹהֶרֶן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם
חֲתָן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים"**

אדם צריך להכיר טובה לכל מי שעשה
איתו חסד

אדם צריך להשתדל בכל כוחו להיות בעל
הכרת הטוב, אדם צריך להחזיר טוב לאדם

שעשה לו טוב. גשם שיורד לעם ישראל זה אחד הדברים החשובים וכמו שאומרת הגמרא (תענית 1) אמר רבי אבהו גדול יום הגשמים מתחיית המתים, יום שיורד גשם זה יום גדול עם מעלות גדולות ביותר מיום של תחיית המתים.

בתפילת הגשם (עדות אשכנז) מזכירים ומתפללים "יחד לב וְגַל אֶבֶן מִפִּי בָּאֵר מַיִם.. בְּעִבּוּרֵי אֵל תִּמְנַע מַיִם" בזכות המעשה שעשה יעקב עם רחל שיחד את ליבו הקב"ה יוריד גשם. וכך התורה מספרת לנו מתי שיעקב ברח מעשו אחיו אל לבן דודו, הוא הגיע לבאר של המים ושם רחל אמנו עמדה עם הצאן להשקות את הצאן שלה.

אומרים רבותינו הקדושים שאז הייתה שנת בצורת, הייתה אבן גדולה על הבאר והיו מחכים עד שכל הרועים יגיעו, רק מתי שכל הרועים היו מגיעים היו מזיזים יחד את האבן ומשקים את הצאן. יעקב אבינו כשהגיע לשם וראה את רחל שהיא בת משפתו, וראה ברוח הקודש שהיא עתידה להתחתן איתו, הזיז את האבן לרחל שתוכל לתת לצאן לשתות. וכך אנו אומרים בזכות החסד שעשה יעקב אבינו עם

רחל והזיז את האבן לתת לצאן שלה לשותות, בזכות זה הקב"ה תוריד לנו גשם.

צריך להקשות הרי רחל היא בת משפחתו של יעקב אבינו והוא רואה שהוא עתיד להתחתן איתה, ועוד הוא הולך להתארח אצלם בבית ובא בלי כסף, בלי מתנות ובלי כלום, אם כך איזה חסד יש בזה, אדם שעווד לאשתו או לכלתו יש בזה חסד, אז איך אפשר לומר שבזכות זה אנחנו מבקשים שירד גשם שזה דבר גדול מיום תחיית המתים?

אלא רואים פה יסוד גדול, לא משנה מה עשית, למה ואיך, עשית חסד עם מישהו יש כוח גדול ביותר לחסד הזה. אנשים לא יכולים לשקול את החסד על פי כמה יצא טוב לאדם, אלא עשית טוב לבן אדם ואפילו שהוא נראה הקטן ביותר, יש לזה מעלה עצומה ויש לזה מעלה גדולה שאין לה שני.

וכך אנו מוצאים מה שאומרים לנו רבותינו הקדושים על שאול המלך, מתי ששאל המלך יוצא למלחמה נגד עמלק הוא שולח לבני יתרו "לכו שרו רדו מתוך עמלקי פן אספך עמו

וְאַתָּה עֲשִׂיתָהּ חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֲלוֹתָם
 מִמִּצְרַיִם" (שמ"א טו, ו) משום שמתי שעם ישראל
 יצאו ממצרים הסבא שלהם יתרו עשה חסד
 עם בני ישראל, אומר רש"י שנהנו מסעודתו
 משה ואהרן וכל זקני ישראל, והרי מעלה עליו
 כאלו עשה חסד עם כל בני ישראל זה שיתרו
 אירח את משה רבנו, אהרן וזקני ישראל, עם
 ישראל מרגישים מחוייבות אחרי מאות שנים
 לבניו בגלל אותו חסד.

לכן אדם יזהר וישמר להיות בעל הכרת
 הטוב, על כל חסד קטן שמישהו עשה לו לזכור
 את המחויבות של החסד שעשה איתו.

**"וַיְהִי מִסְחָרְתָּ וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לְשֹׁפֵט אֶת הָעָם
 וַיַּעֲמֵד הָעָם עַל מֹשֶׁה מִן הַבֶּקֶר עַד הָעֶרֶב"**

*שלושת הדברים שאדם צריך כדי להגיע
 לדבקות בה' והשגת התורה*

מובא בפרשת השבוע "וַיְהִי מִסְחָרְתָּ וַיֵּשֶׁב
 מֹשֶׁה לְשֹׁפֵט אֶת הָעָם וַיַּעֲמֵד הָעָם עַל מֹשֶׁה

מִן הַפֶּקֶד עַד הַקָּרֵב" וְהִגְמֵרָא אֹמֵרֵת (תענית ז).

דאמר ר' חנינא הרבה למדתי מרבתי ומחבירי יותר מרבתי ומתלמידי יותר מכולן. רבי חנינא אומר לנו שיש ג' דרגות בלימוד התורה, דרגה אחת שאדם לומד מרבתי, דרגה שניה שאדם לומד מחביריו ודרגה שלישית שאדם לומד מתלמידיו. אלו השלשה שלבים שאדם צריך לעלות ולהיכנות בהם בתורה, שלב ראשון מהרבנים, שלב שני מהחברים ושלב שלשי מהתלמידים.

ואפשר לבאר ולומר שאת זה מסמלת האות ל' מלשון למדתי, באות ל' יש שלוש צורת ר'. ו' אחת שנמצאת למעלה זה הרבנים. ו' שניה שוכבת שטוחה זה מתבריי, ו' שלישית יורדת כלפי מטה זה תלמידיי. את השלש מעלות האלו של לימוד התורה של הרבנים שלמדתי מהם תורה, את החברים שעזרו לי להתחזק ולעלות בלימוד התורה, והתלמידים שביחד הם הכוח להעלות ולהרים את האדם למקום הגבוה ביותר.

וכך אפשר לבאר ולומר שזה מה שכתוב "וְהִלַּחַת מֵעֵשָׂה אֱלֹהִים הַמָּוָה וְהִמְכַתֵּב מִכְתָּב חֲרָוֹת" (שמות לב, טז) חר"ת ח' זה חברי ר' זה רבותי ת' זה תלמידי, אדם בשביל להגיע לדרגה רמה ודרגה גבוהה הוא צריך חר"ת על הלוחות חבר, רב, תלמיד ומתי שיש לו את השלוש דרגות האלו האדם יכול להגיע לעליה גבוהה בתורה ושלימות בלימוד התורה יחד עם הרבנים שלו, החברים שלו והתלמידים שלו.

אם כן, מי שרוצה בפרשת יתרו ללמוד איך לעבוד את השם, איך ללמוד את התורה ולהידבק בה, איך לבנות את הנפש שלו צריך את הרבנים, את החברים ואת התלמידים ככה יוכל להיות מושלם בעבודת השם.

**"וְעַתָּה אִם שָׁמְעוּ תִשְׁמְעוּ בְקִלִּי וְשָׁמְרֶתֶם
אֶת בְּרִיתִי וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים"**

ענייני תורה ומצוות הבאים לאדם צריך
לחטוף ולעשות אותם בשלימות מבלי
לחשוב

אנחנו מוצאים לפני מתן תורה עומד משה
רבנו ואומר לבני ישראל "וְעַתָּה אִם שָׁמְעוּ
תִשְׁמְעוּ בְקִלִּי וְשָׁמְרֶתֶם אֶת בְּרִיתִי וְהֵייתֶם לִי
סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים" ורש"י במקום אומר אם
עתה תקבלו עליכם יערב לכם, מכאן ואילך
שכל התחלות קשות. ודברים אלו קשים ביותר,
למה משה רבנו כופל את הלשון ואומר שָׁמְעוּ
תִשְׁמְעוּ וגם יש לשאול מה הפירוש וְעַתָּה?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, הקב"ה
מציע לבני ישראל לקבל את התורה, מתי שבני
ישראל שמעו את ההצעה של משה רבנו לקבל
את התורה, הם יכלו להגיד לו תתן לנו קצת זמן
לחשוב האם זה משתלם לנו, האם זה כדאי
לנו לקבל את התורה או תן לנו עוד קצת זמן

לחשוב אם כדאי לקיים אותה. אבל משה רבנו אומר להם וְעַתָּה כדאי שהרגע עכשיו תקבלו את התורה, ואז שְׂמוּעַ תִּשְׁמְעוּ תקבלו את זה מיד ושמוע תשמעו, כמו אדם שאוהב מישהו והמישהו הזה מדבר איתו, מה שהוא ידבר איתו אותו אדם יקבל מבלי לחשוב, זו המעלה וזה הדבר הגדול ביותר.

וזה מה שאומר להם משה רבנו וְעַתָּה עכשיו מיד תקבלו את התורה, ואם תקבלו את התורה מיד, שְׂמוּעַ תִּשְׁמְעוּ יהיה לכם קל גם בהמשך לשמוע לקבל לעשות את הכל בשמחה. אבל אם אדם אומר אני רוצה לחשוב על מה שהוא קיבל, אז מתי שהוא מתחיל לקיים את הדברים זה יותר קשה לו, יש לו יותר קושי לקיים את הדברים. אם הוא מקבל את הדברים במקום, יותר קל לו להמשיך ולקיים את הדברים.

ורבותינו דרשו את זה לאדם שלוקח ברזל, מתי שהברזל חם אפשר לכופף אותו לכל צורה ולכל כיוון שרוצים, אבל אם הוא כבר התקרר קשה לקפל אותו ולכופף אותו לאף צד שרוצים.

וזה מה שאומר להם משה רבנו וְעַתָּה עֲכָשִׁי
מִיָּד אֲנִי מַצִּיעַ לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה, תִּיקְחוּ אוֹתָהּ
וּתְקַבְּלוּ אוֹתָהּ וְאִז שְׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ יִהְיֶה לָכֶם כּוֹחַ
לְשִׁמּוֹעַ וּבַעֲתִיד יִהְיֶה לָךְ גַּם כּוֹחַ לְשִׁמּוֹעַ. אֲבָל
אִם תַּחֲכוּ אִז תִּדְעוּ שְׂכַל הַהֲתַחֲלוֹת קִשּׁוֹת, כָּל
הַקְּבָלוֹת שֶׁאַחֲרֵי כֵן הָאָדָם יִרְצֶה לְקַבֵּל הֵן קִשּׁוֹת.

וְכַךְ צָרִיךְ לְדַעַת יִסּוּד גָּדוֹל, מִתִּי שֶׁמַּצִּיעִים
לָאָדָם דְּבַר שֶׁל תּוֹרָה, דְּבַר שֶׁל מִצְוָה אוֹ מַעֲשֵׂה
טוֹב, אָדָם מִיָּד צָרִיךְ לְחַטּוֹף וּלְקַחַת אֶת הַמִּצְוָה
בְּשִׁלְיֻמוֹת. כֵּךְ גַּם מִתִּי שָׂרֵב בֹּא לְתַלְמִיד וְאוֹמֵר
לוֹ לְקַבֵּל עַל עֲצַמּוֹ קַבְּלָהּ, אִם הַתְּלָמִיד מִיָּד
מְקַבֵּל עַל עֲצַמּוֹ אֶת הַקְּבָלָה אוֹ קָל לוֹ, שְׁמוֹעַ
תִּשְׁמְעוּ הוּא שׁוֹמֵעַ הוּא מְקַבֵּל אוֹ הַכֵּל נוֹחַ
לוֹ וְטוֹב לוֹ. אֲבָל אִם הוּא רֹצֵה לְחַשׁוֹב וְהוּא
מִתּוֹכַח וְלוֹקָח לוֹ זְמַן, הוּא מַעֲלָה וּמוֹרִיד
וְחוֹשֵׁב הוּא מְאַבֵּד אֶת הַשׁוֹרֵשׁ וְהַכּוֹחַ וְאַחֲרֵי כֵן
הוּא נֹכַס לְזַמְנִים וְעֵיתִים שֶׁקִּשְׁוֶה לוֹ לְקִיִּים אֶת
מֶה שֶׁהָרַב שָׁלוּ בִיקֵשׁ מִמֶּנּוּ.

לָכֵן בְּכָל דְּבַר שֶׁל מִצְוָה אָדָם יִנְהַג מִצְוָה
הַבָּאָה לִידֵךְ אֶל תַּחֲמִיצָנָה (מְבִילְתָּא שְׁמוֹת יב. ז.), וְכִמּוֹ
שֶׁמִּצְוָה אֶצֶל אֲבֵרָהֶם אֲבִינוּ, מִתִּי שֶׁהַקְּבָלָהּ

ציווה אותו על עקידת יצחק מיד הוא משכים
 בבוקר לבצע את הדבר בחמימות של התורה
 ושל המצוה, כי מתי שאדם בחמימות יש לו
 כוח גדול. לכן משה רבנו אומר לבני ישראל
 וְעַתָּה עֲכֹשׂוּ תִקְבְּלוּ אֶת הַמִּצְוֹת וְהַתּוֹרָה, לא
 עוד מעט שיעבור זמן ותבקשו זמן לחשוב כי
 אז תרד כל המעלה של המצוה ושל התורה.

”וְהַגְבַּלְתָּ אֶת הָעַם סָבִיב לְאִמּוֹר הַשְׁמֵרוּ
 לְכֶם עֲלוֹת בְּהָר”

התורה בטיה מגבולות וכך האדם צריך
 להציב גבולות בחייו ולא לפרוץ אותן

אנחנו רואים בפרשת השבוע הקב"ה עומד
 לתת לבני ישראל את התורה, בזמן הנשגב
 והמרוזם הזה הקב"ה מגביל אותם ג' ימים לא
 להתקרב להר ומגביל אותם בכמה הגבלות,
 הקב"ה מזהיר אותם שאף אחד לא יעבור את

ההגבלות האלה והן הגבלות חזקות וחמורות ביותר.

אנחנו רואים פה יסוד גדול, עם ישראל עומד בפני מתן תורה, הרגע הגבוה והנשגב שהקב"ה יורד לתת את התורה זה כמו חתן וכלה ברגע של החתונה. אדם שרוצה להתקרב יותר, יש לאנשים דחפים יש לאנשים רגשות, אדם רוצה לראות את הקב"ה וכמו שבני ישראל אמרו "רצונו לראות את מלכנו", אך התורה בכל אופן נותנת כללים שהם הגבלה, זה מותר וזה אסור. היסוד הגדול של התורה זה לשים הגבלה, עד פה גבול שבת, עד פה התחום.

כל התורה בנויה מגבולות, אם אדם מוריד את הגבול הוא מוריד את הכל, וכך אומרת התורה הקדושה "וּפְרֹץ גְדֵר יִשְׁכְּנוּ נַחֲשׁ" (קהלת י, ה) אדם שפורץ גדר את הגבול ששמו לנו רבותינו הקדושים ישכנו נחש. ודוקא נחש ינשך אותו כי הנחש הוא החיה הראשונה שפרצה את הגדר בבריאת עולם. העניין של גדירות והעניין של מפה עד פה מותר ומפה עד פה אסור, זה מהיסודות של התורה הקדושה

שכל יהודי צריך להקפיד ביסוד הזה הקפדה חזקה ביותר, ומי שפורץ את זה עושה חורבן והרס גדול שאין כדוגמתו.

וכך אנו רואים מדינות שלימות ומלחמות קשות, דברים קשים בעולם וכל זה בגלל שמישהו עבר את הגבול ופרץ את הגדר, מישהו עבר כל איזה גדר קטן. מצביאי צבא ומנהיגי מדינות נלחמו על דברים כל כך קטנים כי הם ידעו שברגע שעוברים את הגבול הקטן הכל נגמר, ברגע שעוברים את הגדר הקטן כל המהות של המדינה, כל הכוח שלה וכל העצמאות שלה הכל יגמר, לכן הם יצאו למלחמות גדולות שנחרבו אומות שלמות בגלל גבולות.

ואנו מוצאים בתהלים (קד. ט) "גבול שמות כל יעברון כל ישובון לכסות הארץ" הקב"ה ברא את העולם וחילק אותו חלק מים, חלק ארץ, חלק מדבריות ולכל דבר הקב"ה שם גבול, עד פה הגבול של המים ועד פה הגבול של הארץ. ואחרי שהקב"ה בנה את הגבולות אף אחד לא עובר את הגבול של השני, לסדר גבול זה

שלך וזה שלי, זה מותר לי וזה אסור לך, זה מהיסודות הגדולים של כל הבריאה כולה.

אדם שיש לו עסק, אם הוא לא בונה גבולות בין השותפים ובין העובדים ומשאיר את הכל ואומר שכולם עושים את הכל וכל אחד יכול לעשות הכל, זו שאלה של זמן שכל מה שיש לו מתפרק לו. גם בישיבה, הראש ישיבה צריך לשים את הגבול בין הרבנים ובין התלמידים לבין המנהלים, ברגע שאין גבול זה החורבן הגדול. ברגע שהבנים של אהרן נדב ואביהוא לא ראו גבול, הם חשבו שהם צדיקים גדולים ויכולים לעשות דין לעצמם, איפה הם יכולים להיכנס ואיפה הם יכולים לצאת, מתו שני בני אהרן נדב ואביהוא.

אדם צריך לדעת יסוד גדול שהוא צריך להשתדל בכל כוחו לשמור את הגבולות, לסמן אותם ולהקפיד לעמוד בהן. מתי שאדם יתנהג כך, תחול על ראשו ברכה ותהיה לו סיעתא דשמיא גדולה.

**"וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד מִשָּׁה
יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל"**

בכל לימוד וחידוש תורה מזכירים למשה
רבנו את התורה ששכח ומעוררים את
כחו

בפרשת השבוע אנו קוראים על מתן תורה,
הרגע הגבוה ביותר שהקב"ה יורד מהר סיני
ונותן לבני ישראל את התורה. והתורה הקדושה
אומרת "וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד מִשָּׁה
יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל" בפס' זה יש סודות
גדולים ונשגבים שגורמים לחרדת אלוקים רק
מלחשוב על פס' זה. התורה הקדושה מספרת
שמשה רבנו עלה לשמיים להוריד את התורה
והיה שם ארבעים יום וארבעים לילה.

אומרים רבותינו הקדושים (שמ"ד מא, ו) אָמַר
רַבִּי אֲבָהוּ כָּל אַרְבַּעִים יוֹם שֶׁעָשָׂה מִשָּׁה לְמַעַלָּה,
הָיָה לֹמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכַח בְּאוֹתָם יָמִים הַקַּב"ה הָיָה
מְלַמֵּד אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוּ תּוֹרָה וּבְסוּף הַיּוֹם מִשָּׁה
רַבְּנוּ הָיָה שׁוֹכַח אֶת הַכֹּל, כֵּךְ בְּמִשְׁךְ אַרְבַּעִים

ימים משה רבנו לומד ושוכח את הכל. ביום הארבעים הקב"ה נתן למשה רבנו את התורה שלמד ושכח במתנה, והקב"ה נתן למשה רבנו את לוחות הברית תורה שבכתב.

צריך להקשות כמה קושיות חזקות, הרי פה לא מדברים במשחק של ילדים, הקב"ה בכבודו ובעצמו ריבון העולמים, יושב עם משה רבנו ומלמד אותו את התורה ומשה רבנו שוכח, אז שאלה ראשונה אם הקב"ה מלמד אותו ומשה רבנו שוכח שהקב"ה יתן לו זכרון שיזכור, למה הקב"ה מלמד אותו והוא שוכח? ועוד שאלה, הקב"ה הוא נצחי דבר אין סופי, אז איך משה רבנו שוכח זה הרי צריך להישאר אצלו, אם כך איך הקב"ה מלמד אותו ומשה רבנו שוכח? וביום הארבעים הקב"ה נתן את התורה למשה רבנו במתנה, למה היה צריך לקבל את זה במתנה?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, הקב"ה לימד את משה רבנו מי יום תורה שבעל פה, כל תורה שבעל פה הקב"ה לימד את משה רבנו מי

יום ומ' לילה שמשנה רבנו היה בשמיים. ביום הארבעים הקב"ה נתן לו את עשרת הדברות שזו תורה שבכתב, הקב"ה לימד את משה רבנו תורה שבעל פה והשכיח אותה ממשה רבנו, כי אם משה רבנו לא היה שוכח את התורה, הוא היה יורד ומלמד אותה לעם ישראל ואז כל התורה היה תורה שבכתב.

אם כך הקב"ה לימד את משה רבנו תורה שבעל פה והשכיח ממנו אותה, כל פעם שאדם מחדש חידוש בתורה זה חידוש מהתורה שמשנה רבנו למד בשמיים ושכח אותה. מתי שמזכירים דבר תורה או מחדשים חידוש תורה או מהפלפול עולה לנו חידוש תורה, משה רבנו נזכר באותו חידוש שהקב"ה לימד אותו בשמיים. זה הפירוש "זכרו תורת משה עבדי" (מלאכי ג, כב) מתי שאנו מזכירים או מחדשים איזה חידוש זו תורה של משה רבנו, אנו מזכירים את התורה שמשנה רבנו שכח אותה, על ידי שמחדשים זוכרים את אותה תורה ומעוררים אותה.

אותה תורה הייתה פרטית של משה רבנו והוא שכח אותה, ומתי שאנו לומדים ומפלפלים מזכירים אותה ומחזירים אותה לעולם ואז משה רבנו בשמחה גדולה. לכן אומרת הגמרא (שבת קא:) משה שפיר קאמרת, בכל תלמיד חכם יש חלק ממשה רבנו שנוכר עכשיו בתורה שאנחנו מחדשים אותה ומפלפלים. וכך אנחנו מעוררים את אותה התורה ונותנים לה כוח, וכוחו של משה שלמד אותה בשמיים יורד עוד פעם לעולם.

וזה מה שכתוב שמתי שאנחנו לומדים את התורה למטה הקב"ה לומד את אותה התורה למעלה, וכך הגמרא מספרת (גיטין ו:) על ענין פילגש בגבעה, רבי אביתר ורבי יונתן ישבו ולמדו למה אותו אדם גירש את פילגש. מאן דאמר אחד אמר מצא שערה ולכן גירש אותה ומאן דאמר שני אומר, מצא זכוב באוכל ולכן גירש אותה. פגש רבי אביתר את אליהו הנביא ושאלו אותו מה הקב"ה עושה בשמיים. ענה אליהו הנביא שהקב"ה יושב ולומד את מה שהיה בפילגש בגבעה, אם זכוב מצא או שערה

מצא. שואלים המפרשים זה מה שמעניין את הקב"ה בשמיים על איוו מחלוקת ישנה אם זכוב מצא או שיערה מצא? ועונים כן, כל תורה שלומדים למטה בארץ הקב"ה למעלה בשמיים חוזר ולומד אותה עם האדם, אפילו דבר שלא נראה הלכה למעשה זכוב מצא או שיערה מצא, הקב"ה יושב ולומד את אותה הלכה.

אם כך "זכרו תורת משה עבדי" מתי שאנחנו לומדים תורה אנחנו מזכירים את התורה של משה רבנו בשמיים וכוחו של משה עולה ומתחזק. וזה הפירוש "יְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד מִלִּשְׁנַת יְדְבָר" מתי שמדברים את הדברי תורה כביכול מדברים מהגרון של משה רבנו, בגרון שלנו נמצא ניצוץ של משה ואז "וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל" הקב"ה מזכיר את התורה של משה רבנו. וזה מה שהיה במתן תורה, בכוח שמשה רבנו קיבל את התורה במתנה, לומדים אותה ומזכירים את התורה וזה נותן כוח בעולם.